

**UCHWAŁA NR 196/XXVIII/16
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIĘ**

z dnia 20 grudnia 2016 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Szczuczyn na lata 2017-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz.446 z późn. zm.) i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn.zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Aktywności Lokalnej Gminy Szczuczyn na lata 2017 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

DLA GMINY SZCZUCZYN NA LATA
2017-2020

SPIS TREŚCI

- 1. WPROWADZENIE**
- 2. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU**
- 3. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM**
- 4. DIAGNOZA SPOŁECZNA**
- 5. ODBIORCY PROGRAMU**
- 6. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**
- 7. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**
- 8. ZASOBY NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.**
- 9. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.**
- 10. SPOSOBY I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU**
- 11. HARMONOGRAM**
- 12. PRZEWIDYWANE REZULTATY**
- 13. REALIZATORZY PROGRAMU**
- 14. FINANSOWANIE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ**
- 15. MONITORING I EWALUACJA**

I. WPROWADZENIE

Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu jest jednym z podstawowych celów polityki społecznej prowadzonej przez rząd we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest możliwe dzięki budowie systemu aktywnej integracji. Jednym z narzędzi służących realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej jest tworzenie i wdrażanie Programów Aktywności Lokalnej (PAL).

Program Aktywności Lokalnej to szereg działań realizowanych na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej.

II. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Program Aktywności Lokalnej jest odpowiedzią na potrzebę wzmocnienia społeczności lokalnej i grup samopomocowych oraz wspierania ich aktywności w kierunku pokonywania sytuacji trudnych. Program Aktywności Lokalnej, jako narzędzie do realizacji powyższego założenia zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także ich włączenia w życie społeczne, w tym powrót na rynek pracy.

Działania te mają na celu udzielenie wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym, zwłaszcza grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Podstawą prawną Programu Aktywności Lokalnej jest art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Dokument ten stanowi uzupełnienie i rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Szczuczyn lata 2017-2025. Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z celami głównymi i operacyjnymi oraz kierunkami działań strategii.

Główne działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu realizowane będą poprzez instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

Ponadto realizacja Programu Aktywności Lokalnej pozwoli na rozszerzenie oferty pomocy społecznej i rozpropagowanie informacji na ten temat. Wpłynie również na stworzenie pozytywnego wizerunku Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie, dzięki czemu nie będzie postrzegany wyłącznie jako instytucja zaspokajająca materialne potrzeby wąskiej grupy indywidualnych klientów, lecz również jako jednostka inicjująca działania skierowane na rozwój lokalny definiowany jako proces rozwiązywania lokalnych problemów i zaspokajania indywidualnych oraz zbiorowych potrzeb, przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców. Przy wykorzystaniu istniejących sił i zasobów Ośrodek stanie się centrum

współpracy i partnerstwa ukierunkowanym na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Szczuczyn przedstawia kompleksowe podejście do rozwiązywania najbardziej newralgicznych problemów społecznych; posłuży on do opracowania i realizacji programów i projektów w ramach których będą osiągnane cele Programu.

PAL będzie służył opracowaniu i realizacji projektów aktywności lokalnej skierowanych do społeczności lokalnej Gminy Szczuczyn - dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014 – 2020 dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; w ramach Osi Priorytetowej IX. Rozwój Lokalny, Działania 9.1 Rewitalizacja społeczna i kształtowanie kapitału społecznego.

Program Aktywności Lokalnej jest zgodny z założeniami zawartymi w dokumentach strategicznych jak:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczuczyn na lata 2017-2025
- Narodowa Strategia Integracji Społecznej Dla Polski
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego Do Roku 2020
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu I Wykluczeniu Społecznemu 2020
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego Do Roku 2020

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany zgodnie z zasadą pomocniczości przy udziale środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego, w tym ze środków budżetu państwa i funduszy unijnych. Nieodzowna więc jest korelacja Programu z kierunkami strategicznymi określonymi w dokumentach rządowych i wspólnotowych:

- Strategia Europa 2020;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego;
- Instrument terytorialny Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność.

III. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM

Gmina Szczuczyn położona jest w północno – zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie grajewskim. Pod względem fizyczno- geograficznym obszar miasta i gminy leży w części środkowej i południowej w mezoregionie Wysoczyzny Kolneńskiej. Miasto Szczuczyn położone jest w dolinie rzeki Wissy, stanowi ona prawy dopływ rzeki Biebrza.

Gmina jest jedną z czterech jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu. Graniczy z :

- od północy i zachodu z gminą Biała Piska (woj. warmińsko- mazurskie),
- od wschodu z gminą Grajewo,
- od południa z gminami Wąsosz (powiat grajewski) i Grabowo (powiat kolneński).

Gmina Szczuczyn obejmuje obszar o powierzchni 116 km², tj. 11,96% powierzchni powiatu. Gmina należy do najmniejszych pod względem powierzchni jednostek w regionie. Jej łączna powierzchnia stanowi 0,6 % powierzchni województwa podlaskiego i 12% powierzchni powiatu.

Na terenie gminy znajduje się 30 miejscowości, w tym 29 sołectw.

Wykaz sołectw

Bęćkowo	Jambrzyki	Niedźwiedzkie
Brzeźnio	Koniecki Małe	Obrytki
Bzury	Koniecki Rostroszewo	Rakowo
Chojnowo	Kurki	Sokoły
Czarnowo	Lipnik	Świdry-Awissa
Czarnówek	Mazewo	Skaje
Danowo	Milewo	Tarachy
Dołęgi	Niećkowo	Wólka
Guty	Niedźwiadna	Załoski
Gutki		Zacieczki

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Według danych Urzędu Miasta w Szczuczynie, na dzień **31.12.2015 r.** na terenie gminy zamieszkiwało 6 414 osób, w tym 3 222 mężczyzn i 3 192 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia w Gminie to 54 osoby na km².

Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają sytuację demograficzną Gminy Szczuczyn w latach 2012-2015 z uwzględnieniem poszczególnych grup wiekowych:

Rok	2012	2013	2014	2015
Liczba mieszkańców ogółem	6573	6 549	6 478	6 414
Mężczyźni	3302	3 287	3 252	3 222
Kobiety	3271	3 262	3 226	3 192

Analiza powyższej tabeli wskazuje, tendencję spadkową liczby ludności w gminie Szczuczyn. Z roku na rok liczba mieszkańców ulega zmniejszeniu, (od 2012 roku o mniej o 159 osób), dotyczy to zarówno mężczyzn jak i kobiet. Analizując ludność gminy wg. płci należy stwierdzić, że od kilku lat występuje nieznaczna przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet. Wskaźnik feminizacji w gminie w roku 2015 wyniósł 99 , czyli na 100 mężczyzn przypadło 99 kobiet.

Wśród mieszkańców w roku 2015 - **19,10 %** - czyli 1 225 osób to dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym, **65,04 %** - czyli 4 172 osoby w wieku produkcyjnym oraz **15,86 %** - czyli 1 017 osób w wieku poprodukcyjnym (319 mężczyzn powyżej 65 roku życia i 698 kobiet powyżej 60 roku życia).

Strukturę wiekową mieszkańców gminy charakteryzuje wyższa liczba osób będących w wieku produkcyjnym. Stosunkowo niewielką część populacji stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Powyższe dane wskazują na znaczną ilość osób będących w wieku przedprodukcyjnym. W najbliższej przyszłości będzie następował wzrost osób w wieku poprodukcyjnym i zmniejszy się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, przy ogólnej tendencji stopniowego zmniejszania się ilości mieszkańców.

Na dzień 31.12.2015 r. ogólna liczba osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Grajewie z terenu gminy Szczuczyn wynosiła 451 osób w tym 260 mężczyzn oraz 191 kobiet. Szczegółowe dane o osobach bezrobotnych z terenu Gminy Szczuczyn zawiera poniższa tabela.

WYSZCZEGÓLNIENIE		2013	2014	2015
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	57	36	30
	1-3	76	89	70
	3-6	119	78	62
	6-12	105	99	87
	12-24	98	108	88
	pow. 24	138	124	114
Wiek	18-24	144	119	105
	25-34	180	167	120
	35-44	112	101	90
	45-54	94	93	78
	55-59	42	37	42
	60 lat i więcej	21	17	16
Wykształcenie	wyższe	46	50	44
	policealne i śr. zawodowe	166	152	116
	średnie ogólnokształcące	53	46	46
	zasadnicze zawodowe	149	138	117
	gimnazjalne i poniżej	179	148	128
Staż pracy ogółem	do 1 roku	87	99	89
	1-5	133	123	96
	5-10	78	69	61
	10-20	66	57	52
	20-30	36	25	28
	30 lat i więcej	6	7	6
	bez stażu	187	154	119
Ogółem		593	534	451

Wg stanu na 31.12.2015 r. w grupie bezrobotnych stosunkowo dużo było ludzi młodych (18-34 lata), często nieposiadających doświadczenia zawodowego. Stosunkowo najmniej liczną grupą osób bezrobotnych były osoby w wieku powyżej 55 roku życia.

W rejestrach urzędu pracy największą grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne przebywające na rynku pracy przez okres powyżej 24 miesięcy, najmniej liczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca.

Najmniejszą grupę również stanowią osoby ze stażem powyżej 30 lat pracy. Na koniec 2015 roku w grajewskim urzędzie pracy najwięcej osób zarejestrowanych z gminy Szczuczyn posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zawodowe. Najmniejsza grupa osób bezrobotnych legitymowała się wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnokształcącym.

Gmina Szczuczyn jest gminą typowo rolniczą. Dla większości mieszkańców gminy rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania. Teren Gminy należy do obszarów o sporej koncentracji użytków rolnych, które stanowią ponad 78,8% powierzchni Gminy przy średniej powiatu wynoszącej nieco ponad 65,9%.

W Gminie Szczuczyn podstawową rolę odgrywają usługi oraz drobne wytwórstwo. Rolniczy charakter gminy powoduje, że na obszarze gminy funkcjonują niewielkie jednoosobowe rodzinne działalności gospodarcze zajmujące się działalnością handlową, usługową, produkcyjną, transportową, budowlaną.

Wśród podmiotów największy udział mają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na podstawie ewidencji wpisu działalności gospodarczej w Urzędzie Miejskim w Szczuczynie, obecnie aktywnych jest 256 podmiotów wykonujących działalność gospodarczą.

Według danych uzyskanych w Urzędzie Miejskim w Szczuczynie wynika, że w 2013 r. wnioski o wpis do ewidencji działalności gospodarczej złożyło 35 osób, natomiast wyrejestrowało działalność 25 podmiotów. W 2014r. wnioski o wpis do ewidencji działalności gospodarczej złożyło 30 osób, natomiast wyrejestrowało działalność 22 podmioty. W 2015 r. wnioski o wpis do ewidencji działalności gospodarczej złożyło 39 osób, natomiast wyrejestrowało działalność 27 podmiotów. Analizując powyższy okres należy uznać, że działalność gospodarcza w gminie Szczuczyn utrzymuje się na stałym poziomie. W powyższym okresie na 104 złożonych wniosków wyrejestrowało swą działalność 74 osoby.

Jak wynika z danych sprawozdawczych OPS w roku 2013 z pomocy społecznej korzystało 335 rodzin (1 195 osób w rodzinach), w roku 2014 - 334 rodzin (1 162 osób w rodzinach), w 2015r. - 314 rodzin (1 091 osób w rodzinach).

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2015r. w gminie

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych/ bez względu na ich rodzaj, formę liczbę oraz źródło finansowania.	566	314	1 091
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	260	926

Duża liczb osób skorzystała z pomocy w postaci pracy socjalnej. Szczególnie wzrosła w 2015 roku liczba osób, które skorzystały z tej formy pomocy; jest ona ważną i niezbędną formą pracy z osobami i rodzinami. Należy rozwijać tę formę wsparcia uwzględniając indywidualne potrzeby osób wymagających pomocy.

Osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, kwalifikowane są do objęcia wsparciem zgodnie z art.7 ustawy o pomocy społecznej, określającym przesłanki co do udzielenia pomocy. Powody korzystania z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej obrazuje tabela poniżej; gdzie w formie liczbowej przedstawiono główne powody dysfunkcji osób lub rodzin, kwalifikujące do objęcia wsparciem.

Ilość osób korzystających z pomocy społecznej w zależności od przyczyny w latach 2013 - 2015

Przyczyny	Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	302	1 080	274	950	253	862
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	3	3	0	0	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	71	422	70	411
Bezrobocie	226	696	218	655	205	616
Długotrwała lub ciężka choroba	64	202	56	185	57	179
Niepelnosprawność	46	157	47	150	41	124
Bezradność w sprawach op. wych. - w tym:	117	565	115	553	110	505
• rodziny niepełne	29	102	28	98	27	100

• rodziny wielodzietne	59	356	49	305	42	246
Przemoc	4	18	1	2	19	63
Alkoholizm	1	2	1	5	2	6
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	6	8	2	3
Zdarzenie Losowe	1	1	11	19	8	15
Kłeska Żywiolowa	0	0	0	0	0	0
Razem:						

Z powyższych danych wynika że głównymi powodami przyznania pomocy przez OPS w Gminie Szczuczyn niezmiennie na przestrzeni lat stanowi : **ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w tym: rodziny niepełne i wielodzietne.**

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania.

Biorąc pod uwagę analizę problemów i potrzeb mieszkańców Gminy Szczuczyn, wyodrębniono najważniejsze obszary problemowe:

- bezrobocie lub brak możliwości zatrudnienia,
- potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności,
- potrzeba zagospodarowania czasu wolnego, rozwijania uzdolnień, nabywania nowych umiejętności,
- potrzeba dostępu do kultury, rozrywki (zajęcia artystyczne, spotkania integrujące społeczność – festyny, akcje charytatywne, itp.),

Działania w ramach Programu będą kierowane na wzmocnienie osób i rodzin, w tym młodzieży w zakresie funkcjonowania w codziennym życiu poprzez pobudzanie aktywności do pokonywania problemów życiowych.

Nieodzownym jest zaplanowanie wsparcia uwzględniającego przeciwdziałanie bezrobociu - podniesienie bądź zdobycie kompetencji i kwalifikacji zawodowych, wyposażenie w umiejętności pożądane na rynku pracy oraz zagospodarowania czasu wolnego, w tym młodzieży.

Należy uwzględnić jako priorytetowe zaplanowanie systemu działań w kierunku wsparcia rodzin uwzględniając potrzeby dzieci, młodzieży.

Istotnym jest, aby osoby i rodziny zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym zostały objęte kompleksowym wsparciem ukierunkowanym na podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia tych osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem lokalnym.

Konieczna jest indywidualna pomoc i wsparcie ze strony powołanych w tym celu instytucji i organizacji. Należy jednak podkreślić, iż nawet najlepiej zorganizowana pomoc nie zapobiegnie wykluczeniu społecznemu bez zwiększenia aktywności osób wykluczonych i włączenia w proces naprawczy ich samych oraz społeczności lokalnej, w której żyją.

Realizowane w tym zakresie przedsięwzięcia będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych, w tym młodzieży poprzez edukację społeczną, inicjowanie ruchów samopomocowych, zachęcanie do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, rozwijanie kontaktów między różnymi grupami oraz budowanie pozytywnych relacji między członkami społeczności.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Identyfikacja profilu społecznego środowiska lokalnego oraz osób objętych działaniami PAL dokonana została w oparciu o wyniki diagnozy problemów społecznych, jak również poprzez rozpoznanie potrzeb w terenie.

Działania w ramach Programu Aktywności Lokalnej będą skierowane do mieszkańców gminy Szczuczyn- członków społeczności lokalnej, w szczególności do osób lub rodzin, w tym młodzieży; zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Programem będą objęte dwa rodzaje społeczności:

- Społeczność lokalna terytorialna w której podstawowym wyróżnikiem jest łączące mieszkańców terytorium zamieszkania, o określonym obszarze /społeczność lokalna: gminy, sołectwa/.
- Społeczność lokalna kategoriałna – środowiska osób o podobnych potrzebach, problemach, dysfunkcjach, ograniczeniach /osoby bezrobotne, osoby nie pozostające w zatrudnieniu, osoby długotrwale chore, osoby lub rodziny z występującą niepełnosprawnością, rodziny wielodzietne, rodziny niepełne/.

Adresatami Programu są osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób – wszystkie osoby z najbliższego środowiska, w tym młodzież, których udział jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób z grup defaworyzowanych.

Odbiorcami działań są w szczególności osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, w tym: osoby bezrobotne, osoby długotrwale chore, osoby z niepełnosprawnością, rodziny w których występuje bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności rodziny wielodzietne i niepełne.

Wsparciem w programie zostaną objęte w szczególności osoby wymagające szczególnego zaangażowania ze względu na ograniczoną samodzielność: osoby z niepełnosprawnością, dzieci, młodzież, osoby starsze.

Zgodnie z diagnozą społeczną i rozeznaniem potrzeb w terenie, działania Programu skierowane będą również do innych grup i środowisk funkcjonujących na terenie Gminy Szczuczyn, które ze względu na stopień problemów jak też i specyfikę profilu społecznego będą zaliczane do grup lub środowisk defaworyzowanych; wymagających wsparcia; a których potrzeba włączenia w proces działań aktywnej integracji wyniknie w trakcie realizacji PAL.

VI. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Celem Nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Szczuczyn jest zwiększenie aktywności oraz integracji; lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych i środowisk zagrożonych wykluczeniem

społecznym; osiągnięta poprzez eliminację czynników prowadzących do wykluczenia społecznego; nakierowana na rozwiązywanie problemów lokalnych i tym samym przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.

Cele Główne Programu Aktywności Lokalnej :

Cel I: Rozwój lokalny :

- a) w aspekcie społecznym – ukierunkowanie działań dążących do zintegrowanej, aktywnej i sieciowo zorganizowanej wspólnoty lokalnej;
- b) w aspekcie gospodarczym – poprawa jakości kapitału ludzkiego, kwalifikacji zawodowych i społecznych niezbędnych w procesie aktywizacji zawodowej mieszkańców, a w konsekwencji zwiększenie zatrudnienia;
- c) w aspekcie kulturowym – zaangażowanie mieszkańców w życie wspólnoty, z poszanowaniem tradycji lokalnej, zwiększenie dostępu do dóbr kultury, zwiększenie uczestnictwa w kulturze.

Cel II: Aktywna Integracja

- a) reintegracja społeczna - odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu;
- b) reintegracja zawodowa – odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy
- c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Cele szczegółowe :

- 1) zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- 2) zwiększenie wiedzy na temat potrzeb i problemów grup i społeczności lokalnych,
- 3) wsparcie postaw obywatelskich poprzez wsparcie działań prospołecznych,
- 4) zapobieganie marginalizacji osób i rodzin poprzez wyrównywanie szans dla grup defaworyzowanych,
- 5) zwiększenie świadomości obywatelskiej grup i społeczności lokalnych,
- 6) zwiększenie dostępności mieszkańców do informacji na temat ich praw i obowiązków,
- 7) zwiększenie gotowości mieszkańców do podejmowania aktywności w zakresie samodzielnego rozwiązywania problemów lokalnych oraz problemów społecznych,
- 8) zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych w przypadku osób pozostających poza rynkiem pracy,
- 9) poprawę jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.
- 10) wzrost aktywności społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem w gminie Szczuczyn – osób ubogich, starszych, niepełnosprawnych i młodzieży,
- 11) zdobycie i podniesienie kompetencji o charakterze zawodowym wśród osób młodych i dorosłych,
- 12) aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym – promocja działań wspierających więzi pokoleniowe,

- 13) rozwój ekonomii społecznej,
- 14) rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

VII. KIERUNKI DZIAŁAŃ PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

Właściwe ukierunkowanie działań prowadzonych w procesie realizacji Programu umożliwi osiągnięcie założonych celów odzwierciedlonych w osiągniętych rezultatach.

Działania w ramach PAL winny być ukierunkowane na:

- 1) ograniczanie obszarów skrajnego ubóstwa,
- 2) promocję działań prospołecznych,
- 3) wspieranie rozwoju różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej mieszkańców,
- 4) wspieranie lokalnych inicjatyw obywatelskich,
- 5) upowszechnianie kształcenia ustawicznego,
- 6) ułatwienie dostępu do poradnictwa i informacji,
- 7) zwiększenie aktywności lokalnych instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów (rozwój lokalnych partnerstw),
- 8) wspieranie rozwoju podmiotów gospodarki społecznej.

Cele Programu Aktywności Lokalnej realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących oraz integrujących społeczność lokalną,
2. ukierunkowanie instytucji samorządowych na współpracę z organizacjami pozarządowymi i lokalną społecznością,
3. wspieranie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw,
4. wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji,
5. aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym,
6. wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji, organizacji i mieszkańców,
7. stworzenie warunków do powstawania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
8. aktywną integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
9. przeciwdziałanie utrwalaniu się bezradności i pogłębianiu marginalizacji społecznej wśród mieszkańców,
10. umożliwienie dostępu do informacji i konsultacji,
11. wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocy,
12. wspieranie członków społeczności lokalnych w podejmowaniu aktywności na rzecz poprawy swojej sytuacji życiowej oraz poprawy standardów życia,
13. organizację i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych,

14. aktywizację i mobilizację mieszkańców do rozwiązywania grupowych i środowiskowych problemów społecznych,
15. organizację i finansowanie działań o charakterze środowiskowym obejmujących przygotowanie i realizację Programu Aktywności Lokalnej,
16. organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym lub turystycznym,
17. pomoc w poszukiwaniu środków finansowych z innych źródeł niż budżet gminny na prowadzenie działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną,
18. systematyczne badanie potrzeb mieszkańców.

VIII. ZASOBY NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA ZAŁOŻONYCH CELÓW PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

1. Znajomość potrzeb i problemów społecznych poprzedzona dokonywaniem bieżącej analizy i oceny zjawisk oraz procesów społecznych.
2. Wykwalifikowany zespół pracowników.
3. Deklaracja współpracy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych.

IX. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ.

Program ma charakter otwarty, natomiast na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym, będzie występowała możliwość realizowania projektów ukierunkowanych na wskazane obszary.

Dane dotyczące sytuacji społeczno-zawodowej oraz potrzeb i problemów mieszkańców korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie gromadzone są na bieżąco w ramach działalności Ośrodka.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie działań aktywnej integracji, w oparciu o dobór instrumentów aktywnej integracji: społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Planowane jest aktywizowanie środowisk lokalnych oraz angażowanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów, w oparciu o współpracę z zainteresowanymi podmiotami. Zakłada się zapewnienie niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego przy realizacji zamierzonych działań.

Szczegółowy plan działań będzie wynikał z przygotowanych projektów, które realizować będzie OPS w Szczuczynie. W realizację PAL włączone zostaną pozostałe jednostki i podmioty – realizatorzy PAL; przy aktywnym włączeniu społeczności lokalnej. Podstawą planowania działań są założone cele i kierunki działań wynikające z diagnozy potrzeb społecznych, dając możliwość szczegółowego opisu działań gwarantującą skuteczną interwencję.

Działania w ramach PAL:

- systematyczne badanie potrzeb i problemów mieszkańców - ankietowanie społeczności lokalnej, sporządzanie raportu z diagnozy,
- organizacja i dopasowanie wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb mieszkańców
- przygotowanie projektów, projektów socjalnych (w tym: finansowanych ze środków EFS),
- wsparcie i promowanie postaw prospołecznych - poprzez prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych, oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej ,
- organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej poprzez prowadzenie działań metodą Organizowania Społeczności Lokalnej,
- realizacja projektów na rzecz integracji społecznej we współpracy ze społecznością lokalną z wykorzystaniem metod Organizowania Społeczności Lokalnej /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do: LGD, finansowanych ze środków EFS;
- promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną - opracowywanie i realizacja projektów socjalnych we współpracy z lokalną społecznością realizujących tematy społecznie ważne:
 - pomoc osobom z niepełnosprawnością – akcja charytatywna, pomoc wolontarystyczna,
 - aktywizacja młodzieży – organizacja wolontariatu, szkolenie lokalnych liderów młodzieżowych i wdrożenie do pracy ze społecznością lokalną metodą OSL,
 - aktywizacja seniorów – praca wolontarystyczna z dziećmi i młodzieżą w świetlicach wiejskich,
 - promowanie zdrowego stylu życia – organizacja poradnictwa z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym - organizacja wydarzeń, spotkań, imprez, pikników integrujących społeczności lokalne.
- podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój i podniesienie samooceny osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych- przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji,
- prowadzenie działań nakierowanych na odbudowę i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych/reintegracja społeczna /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji/,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych- reintegracja zawodowa - przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji,
- upowszechnienie działań uwzględniających otwartość instytucji samorządowych na

współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością -podjęcie partnerskiej współpracy na rzecz realizacji PAL, zawieranie partners w kierunku prowadzenia działań wynikających z potrzeb lokalnej społeczności ,

- współrealizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności oraz wspieranie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw - prowadzenie szerokokorozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych przez animatora lokalnego mających na celu współpracę z lokalną społecznością w zakresie realizacji przedsięwzięć inicjowanych przez liderów lokalnych, współpraca w pozyskaniu środków finansowych,

- wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji - prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej mających na celu zapewnienie edukacji – szkoleń, warsztatów zgodnie z występującymi potrzebami tematycznymi ,

- wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, grup edukacyjnych - prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej – organizacja spotkań informacyjnych z zakresu aktualnej tematyki z zakresu życia społecznego, politycznego itp.; organizacja: wolontariatu młodzieżowego, wolontariatu seniorów,

- prowadzenie działań aktywizujących i integrujących z wykorzystaniem potencjału społeczności lokalnej (w tym młodzieży) - prowadzenie działań promujących i wspierających więzi pokoleniowe /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej– organizacja spotkań, warsztatów łączących pokolenia, promowanie obchodzenia świąt Dzień Babci i Dziadka, wspólnego rodzinnego świętowania Dnia Rodziny, gminny międzypokoleniowy wieczór kolęd,

- promowanie działań prorodzinnych ukierunkowanych na zmniejszenie dysfunkcyjności rodzin oraz poprawę relacji w rodzinie - prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej, zapewnienie specjalistycznego wsparcia indywidualnego oraz grupowego z zakresu poradnictwa i terapii specjalistycznej - przygotowanie projektów, projektów socjalnych (w tym: finansowanych ze środków EFS).

X. SPOSOBY I METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach Programu Aktywności Lokalnej przewiduje się zastosowanie:

1) środowiskowej pracy socjalnej– działania skierowane do społeczności lokalnej ukierunkowane na wspomaganie rozwoju, aktywizowanie, inspirowanie do pozytywnych zmian; mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,

2) instrumentów aktywnej integracji - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zdrowotnej i zawodowej, o których mowa w

Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020;

- ✓ **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym**, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej;
- ✓ **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze zawodowym**, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy;
- ✓ **Instrumenty aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym**, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy, łącznie z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej;
- ✓ **Instrumenty aktywnej integracji o zdrowotnym** których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

3) działań o charakterze środowiskowym– inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi: wsparcie działań indywidualnych oraz programów środowiskowych np.: spotkania z grupami docelowymi, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturowym, sportowym, ekologicznym, turystycznym. Działania te mają na celu budowanie i umacnianie świadomości obywatelskiej oraz inicjowanie aktywności na rzecz społeczności lokalnej poprzez edukację obywatelską.

XI. HARMONOGRAM

Realizację Programu przewiduje się na lata 2017-2020. Program ma charakter otwarty, natomiast na podstawie analizy potrzeb i problemów występujących w środowisku lokalnym, będzie występowała możliwość realizowania projektów ukierunkowanych na wskazane obszary.

Dane dotyczące sytuacji społeczno-zawodowej oraz potrzeb i problemów mieszkańców (w tym młodzieży), ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczuczynie gromadzone są na bieżąco w ramach działalności Ośrodka.

W oparciu o analizę potrzeb oraz zasobów instytucjonalnych i kadrowych, możliwe będzie zaplanowanie działań aktywnej integracji, w oparciu o dobór instrumentów aktywnej integracji: społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej.

Priorytetowym jest aktywizowanie środowisk lokalnych oraz angażowanie mieszkańców, w tym młodzieży do udziału w rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów, w oparciu o współpracę z podmiotami zaangażowanymi w realizację PAL.

Zakłada się zapewnienie niezbędnego wsparcia instytucjonalnego i poradnictwa specjalistycznego przy realizacji zamierzonych działań.

Planowane do zrealizowania działania, prowadzone są w zakresie bieżącej działalności podmiotów realizujących PAL jak i też będą inicjowane nowe działania, prowadzenie których jest wynikiem bieżących potrzeb społeczności lokalnych.

Realizacji PAL będzie odbywała się przez podjęcie następujących działań zgodnie z poniższym harmonogramem:

- systematyczne badanie potrzeb i problemów mieszkańców -/ankietowanie społeczności lokalnej, sporządzanie raportu z diagnozy/,
harmonogram: raz w roku,
realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,
finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.
- organizacja i dopasowanie wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb mieszkańców – przygotowanie projektów socjalnych,
harmonogram: raz w roku,
realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,
finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.
- przygotowanie projektów finansowanych ze środków EFS i złożenie wniosków do LGD,
harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,
realizatorzy: OPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
finansowanie: środki EFS.
- wsparcie i promowanie postaw prospołecznych /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych, oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej /,
harmonogram: przez cały okres trwania programu,
realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,
finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.
- organizowanie i wspieranie rozwoju edukacji społecznej i obywatelskiej / prowadzenie działań metodą Organizowania Społeczności Lokalnej/,
harmonogram: przez cały okres trwania programu,
realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,
finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.
- realizacja projektów na rzecz integracji społecznej we współpracy ze społecznością lokalną z wykorzystaniem metod Organizowania Społeczności Lokalnej /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do: LGD, finansowanych ze środków EFS/,
harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,
realizatorzy: OPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,
finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.
- promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną /opracowywanie i realizacja projektów socjalnych we współpracy z lokalną społecznością realizujących tematy społecznie ważne:
 - pomoc osobom z niepełnosprawnością – akcja charytatywna, pomoc wolontarystyczna,
 - aktywizacja młodzieży – organizacja wolontariatu, szkolenie lokalnych liderów młodzieżowych i wdrożenie do pracy ze społecznością lokalną metodą OSL,
 - aktywizacja seniorów – praca wolontarystyczna z dziećmi i młodzieżą w świetlicach wiejskich,
 - promowanie zdrowego stylu życia – organizacja poradnictwa z zakresu profilaktyki zdrowotnej,
 - organizacja święta seniorów/;
- harmonogram: 1 wydarzenie rocznie,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu oraz liderami lokalnymi,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pozyskanych od sponsorów,

- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym /organizacja wydarzeń, spotkań, imprez, pikników integrujących społeczności lokalne/.

harmonogram: minimum trzy wydarzenia rocznie,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu oraz społecznościami lokalnymi,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pozyskanych od sponsorów,

– podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój i podniesienie samooceny osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji/,

harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

realizatorzy: OPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

-prowadzenie działań nakierowanych na odbudowę i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenie w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych /reintegracja społeczna /przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji/,

harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

realizatorzy: OPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

- prowadzenie działań ukierunkowanych na podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy osób i grup społecznych, w szczególności grup defaworyzowanych /reintegracja zawodowa - przygotowanie projektów i złożenie wniosków do LGD, finansowanych ze środków EFS w ramach działań aktywnej integracji z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji/,

harmonogram: dwa wnioski w okresie realizacji PAL /zgodnie z ogłaszanym naborem/,

realizatorzy: OPS we współpracy z organizacjami pozarządowymi,

finansowanie: środki Europejski Fundusz Społeczny.

- upowszechnienie działań uwzględniających otwartość instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością /podjęcie partnerskiej współpracy na rzecz realizacji PAL, zawieranie partnerstw w kierunku prowadzenia działań wynikających z potrzeb lokalnej społeczności /,

harmonogram: utworzenie gminnego partnerstwa na rzecz realizacji PAL,

zorganizowanie spotkań szkoleniowo informacyjnych na temat partnerstwa – trzy spotkania skierowane do Sołtysów i liderów lokalnych społeczności,

zawiązanie partnerstwa z przedstawicielami społeczności lokalnej w celu realizacji ważnych kwestii społecznych – jedno partnerstwo w okresie realizacji PAL ,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

- współrealizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności oraz wspieranie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych przez animatora lokalnego mających na celu współpracę z lokalną społecznością w zakresie realizacji przedsięwzięć inicjowanych przez liderów lokalnych, współpraca w pozyskaniu środków finansowych /,

harmonogram: realizacja trzech projektów w okresie trwania programu,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek, środków pozyskanych od fundacji, stowarzyszeń oraz pochodzących od sponsorów.

- wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej mających na celu zapewnienie edukacji – szkoleń, warsztatów zgodnie z występującymi potrzebami tematycznymi /,

harmonogram: przez cały okres trwania programu,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

- wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup samopomocowych, grup edukacyjnych /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej – organizacja spotkań informacyjnych z zakresu aktualnej tematyki z zakresu życia społecznego, politycznego itp.; organizacja: wolontariatu młodzieżowego, wolontariatu seniorów/,

harmonogram: przez cały okres trwania programu, podjęcie działań utworzenia jednej z grup /w szczególności grupy wolontariatu/ w zależności od występujących potrzeb

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek.

- prowadzenie działań aktywizujących i integrujących z wykorzystaniem potencjału społeczności lokalnej (w tym młodzieży) /prowadzenie działań promujących i wspierających więzi pokoleniowe /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz działań animacyjnych metodą Organizowania Społeczności Lokalnej – organizacja spotkań, warsztatów łączących pokolenia, promowanie obchodzenia świąt Dzień Babci i Dziadka, wspólnego rodzinnego świętowania Dnia Rodziny, gminny międzypokoleniowy wieczór kolęd/,

harmonogram: przez cały okres trwania programu, organizacja każdego typu wydarzeń raz do roku,

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pochodzących od sponsorów.

- promowanie działań prorodzinnych ukierunkowanych na zmniejszenie dysfunkcyjności rodzin oraz poprawę relacji w rodzinie /prowadzenie szeroko rozumianej pracy socjalnej,

zapewnienie specjalistycznego wsparcia indywidualnego oraz grupowego z zakresu poradnictwa i terapii specjalistycznej - przygotowanie projektów, projektów socjalnych (w tym: finansowanych ze środków EFS),

harmonogram: przez cały okres trwania programu, przygotowanie dwóch projektów do LGD

realizatorzy: OPS we współpracy z pozostałymi realizatorami programu,

finansowanie: w ramach finansowania działalności statutowej jednostek oraz środków pochodzących od sponsorów oraz ze środków EFS.

XII. PRZEWIDYWANE REZULTATY:

1. Integracja społeczności lokalnej i grup społecznych oraz zwiększenie ich aktywności.
2. Zdiagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych.
3. Skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystanie istniejących zasobów.
4. Wzrost zaangażowania organizacji lokalnych w zakresie podejmowania działań środowiskowych.
5. Podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy.
6. Wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności mieszkańców za procesy w niej zachodzące.
7. Powstanie lokalnych grup działania, nowych organizacji pozarządowych i inicjatyw wolontarystycznych.
8. Usprawnienie przepływu i dostępu do informacji.
9. Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności.
10. Zmniejszenie obszaru wykluczenia społecznego.
11. Poprawa funkcjonowania osób wykluczonych społecznie.
12. Stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego.

XIII. REALIZATORZY PROGRAMU:

Realizatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, jednak założenia Programu Aktywności Lokalnej w Gminie Szczuczyn powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają możliwości wspierania inicjatyw społecznych, tworzenia poczucia przynależności do danego miejsca i lokalnej grupy oraz mobilizowania i wspierania rozwoju jednostki, grupy i społeczności lokalnej:

1. Urząd Miejski,
2. Jednostki Organizacyjne Gminy;
3. Placówki edukacyjne, (szkoły, przedszkola);
4. Placówki kulturalne (Biblioteka - Centrum Kultury);
5. Policja,
6. Organizacje pozarządowe
7. Parafie,
8. Społeczność lokalna,
9. Przedsiębiorcy lokalni, zakłady pracy,
10. Media lokalne,
11. Inne instytucje działające w środowisku.

XIV. FINANSOWANIE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Przewiduje się, że działania realizowane w ramach Programu Aktywności Lokalnej będą finansowane z następujących źródeł:

1. środków pochodzących z budżetu gminy;
2. środków własnych podmiotów zaangażowanych w realizację działań w ramach realizacji Programu Aktywności Lokalnej;
3. środków pochodzących z budżetu państwa;
4. środków z funduszy Unii Europejskiej;
5. środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych, w tym darowizny i sponsoring.

XV. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring będzie prowadzony na bieżąco przez realizatorów PAL, a jego celem będzie ustalenie skuteczności podejmowanych działań oraz stosowanych metod pracy dążących do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. Prowadzona analiza pozwoli na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach i/ lub metodach pracy, co umożliwi osiągnięcie jak najlepszych rezultatów.

Sprawozdanie z działań w ramach PAL będzie przekazywane Burmistrzowi Szczuczyna oraz Radzie Miejskiej corocznie, do końca I kwartału roku następnego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie.

Po zakończeniu realizacji PAL zostanie przygotowany raport końcowy podsumowujący całość podejmowanych działań, w którym zostanie dokonana ocena wykonywanych czynności oraz rezultaty, jakie one przyniosły. Wskazane zostaną również działania, metody i formy, które powinny być kontynuowane w latach następnych.